

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt — 4 korona,
negyedévre 1 frt — 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. — 20 fillér.

Felolvas szerkesztő:

WITTINGER ANTA L.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadótulajdonos-
hoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyilvter sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

KOSSUTH LAJOS

1802—1894.

Kőszeg, 1894. márczius hó 24-én.

Beteljesedett!

A mitől a magyar nemzet napok óta félt, az — fájdalom — bekövetkezett: *Kossuth Lajos*, Magyarország nagy-
nevű reformátora, a szabadság legkimagaslóbb alakja kiszenvedett, meghalt. Meghalt annélkül, hogy újra láthatta volna az imádott
hazai virányt; meghalt számkivetésben, olasz földön.

Oh! mennyire fájhatott nemes szívének, hogy forrón szeretett hazájától elszakítva, idegen földön kellett töltenie
napjait; mennyit tépelődhetett azon, hogy reményei, melyeket szívében táplált, nem láthatta teljesedésbe menni!

Meghalt!

Nagy idők legnagyobb tanuja, te az Ur akarata szerint nyugovóra tértél; de elköltözésseddel eleven sebet hagytál
magad után, sebet, a melyre sokáig nem fog balsamot adni a mindent kiengesztelő idő. Csak egy nyujt még nekünk némi vigaszt a
bánat e napjaiban: örök emlékezeted, mely élni fog e hazában, amíg magyar lakja földjét. Tudja, érzi ez a nemzet, mivel tartozik
neked; hisz te általad kelt új, boldog életre. Te megváltója, szabadtója vagy a magyar nemzetnek, mert mint az isteni Megváltó, te
is népednek éltél, melynek tanításod, példád, szenvedéseid árán feloldoztad bilincseit. Most atyádhoz tértél vissza a porhüvelyedet
befogadja a haza földje.

Nyugodjál esendesen!

Legyen emlékezeted áldva mindörökké!

A gyász megnyilatkozása nálunk.

Szerdán reggel valamivel 9 óra előtt érkezett ide a gyászt hirdető első sürgöny. A *Budapesti Hírlap* szerkesztősége adta
fel Budapesten. Nyomban utána *Szabó Gyula* országos képviselőnk távirati ertegetése érkezett, mely *Kőszegi József* könyvkereskedésének kirakataiban
Kossuth képe mellett volt olvasható. Mindegyik azt adta hírül, hogy *Kossuth Lajos* kedden éjjel valamivel 11 óra előtt meghalt. A halálhír villám-
gyor-sággal terjedt el a városban a a gyász azonnal külsőképen is kifejezésre jutott. Már 10 órakor fekete lobogó lengett a városházán, az általános
takarékpénztár épületén, a kereskedelmi kör helyiségei fölött a bálházon. Délután és másnap még több köz- és magánépületen magjalant a gyászjel-
vőny. Ugyancsak délután 2 órakor értekezletre gyűlt össze a városi képviselők egy tekintélyes része, meggyezésre jutván abban, hogy a nemisért
nagy gyászban *Kőszeg* hazafias polgárságának mint mindig, úgy most is, sőt talán most még inkább reszt kell vennie. Hogy ezt a város méltóképen
kifejezésre juttathassa, szükségét látja az értekezők egy rendkívüli közgyűlés egybehívását, a miért a következő beadványt szerkesztették és nyujtották
be a város polgármesteréhez:

Tekintetes polgármester ur!

Magyarország nagy fia, *Kossuth Lajos* meghalt. E hazának minden polgára árai a nemzet veszteségét, árai, hogy kötelessége a
nemzet nagy halottja iránt közeletét leróni.

Kőszeg város polgársága más alkalommal sem késett közeletét külsőleg is kifejezni a *Kőszeg* város polgársága ezuttal sem
maradhat el. Hogy tehát erre a város közönségének alkalma legyen, indítványozzuk: hogy *Kőszeg* szab. kir. város képviselő-testülete azonnal rendkívüli
közgyűlésre hívassék össze, mely elé a következő indítványt terjesztjük:

Mondja ki a képviselő-testület, hogy *Kossuth Lajos* elhunytá alkalmából a város gyászának jegyzőkönyvileg ad kifejezést és
a nagy halott emléket megörökíti; hogy a nemzet halottjának temetésén, ha az Turinban vagy végbe a megyei küldöttség, vagy a kerület
országos képviselője által képviselteti magát, a ravatalra koszorút helyeztet, a a sirra hantot küld, ha azonban Budapesten történik a temetés,
akkor külön küldöttséget meneszt; hogy végre *Kossuth*-alapítványt létesít, erre társadalmi uton is gyűjtést rendez, megbizná a tanácsot, hogy erre
vonatkozólag részletes indítványt terjesztson a képviselő-testület elé.

E beadványt aláírták: *Freyler Lajos, Vidt Géza, Kőszegi József, Martinkovits Mátys, Ecker Károly, Szonják Hugó, Unger Károly,*
Binder János, Czeke Gusztáv, Popper Ignác, Steierlein Gábor, Draskovits Imre, Freyberger Sándor, Mohr Vilmos, Benedek Ernő, Freyberger Antal, Per-
kovits Ferencz, Czeke József, Róth Sándor és Jánosa Gyula, összesen husz városi képviselő.

E husz városi képviselő óhaját természetesen figyelembe vették és azonnal kiküldték a meghívókat, mely a rendkívüli közgyűlés
idejét esőütrők esti 6 órára tűzte ki, egyedüli tárgyaul pedig a *Kossuth* fölött való megemlékezést tűzte ki. A közgyűlési terem a mondott időre
zsefolásig megtelt a város atyáival. Lattunk ott akárhányat olyant, a ki soha sem, vagy csak igen ritkán szokott megjelenni. Ünnepes, néma esend
honolt a teremben, mikor az elnöklő polgármester elfoglalta székét és szólni kezdett. Röviden így vezette be a gyűlést:

Tekintetes képviselő-testület!

Gyász ülést tartunk ma, — gyászoljuk a magyar nemzeti élet egy legkimagaslóbb alakját, (Miközben felemelkedett helyéről és az összes
megjelentek is felállottak.) *Kossuth Lajos* nagy hazánkfiát, ki folyó hó 20-án éjjel 10 óra 55 perczkor fejste be dicsőöségtele a ragyogó pályafutását.
— Az ő ragyogó huzaszeretete a kiváló tetterejének köszönhetjük főleg, hogy az örökké nevesetes 1848. évi törvények létre jöttek, melyek ma
is képezik alkotmányunk magna chartáját.

Ezen megdöbbentő haláleset miatt nemzetünk gyászába borult, a mag vagyok győződve, hogy *Kőszeg* szab. kir. város közönsége
a tradíciókhoz híven részvételnek a mely fájdalomnak méltó kifejezést adni hajlandó lesz.

E bevezetés után a polgármester felolvasatja a fent közölt indítványt, kérdezven a közgyűlést, ha hozzá kívánnak-e egyesek szólni a
tárgyhoz. Nem szólott tozzá senki, hanem egész terjedelmében egyetemesen határozatra emeltek, hogy: *Kőszeg* szab. kir. város képviselő-testülete gyászának
jegyzőkönyvileg ad kifejezést és a nagy halott emléket megörökíti; hogy a nemzet halottjának Budapesten véghemű temetésén küldöttségileg képviselteti maga-
t a ravatalra koszorút helyez; s végre még, hogy *Kossuth*-alapítványt létesít, erre társadalmi uton is gyűjtést rendez, megbizón a tanácsot, hogy az utóbbi
pontra vonatkozólag indítványt terjesztson a közgyűlés elé.

Ezzel az ülést a polgármester bezárta.

Feltámadtunk!

A feltámadás ünnepét üli a keresztény társadalom. Felhangzik szerte a szent zsoltosma, a nép milliói az *alleluja*-t éneklik.

E hangok reményt nyújtanak csüggedő lelkünknek, vigaszt csepegtetnek sajtó sebeinkre. Mert bebizonyosodott, hogy még sem győzedelmeskedik a bűn, hanem diadalra jut az igaz. Azok, akik azt hitték, hogy ha a szent ígék hirdetőjét keresztire feszítik, megölik vele az ígét, az eszmét, — oh, azok csalódtak, mert a sir lett az emberiség új életének méhe; ez a sir lett az emberi szellem, a közgondolkodás megújulásának bölcsője; ez lett az ó-kori társadalom elkorhadt alapjainak, összes intézményeinek újjáteremtője.

Mily vigasztaló tudat az, hogy nincs örök hatal a világon! Nincs örök megsemmisülés.

Feltámadunk!

De nemcsak egyeseknek, hanem közösségeknek, nemzeteknek is szükségük van a feltámadás erős hitére. Sőt ezeknek talán még inkább, mint egyeseknek . . .

Köszeg is feltámadott lethargiájából! Az a pusztulni indult város, mely már semmi életjelt sem adott magáról, megmozdult, a testet takaró sarkó zára lepattant és a mit rég porladni véltek a körülállók, feltámadt, hogy új életet kezdjen.

Oh, húsvét szép ünnepe, légy üdvözlőve, mert meghoztad e város polgárainak az önbuzgalmat, a tetterőt és a jövőbe vetett hitet. Alleluja! Hála legyen az Istennek! Itt e város kebelében most el van készítve az út a boldoguláshoz, mint a feltámadt Isten-ember után az üdvösség útja el volt készítve az emberiség számára. Csakhogy vissza is kell térnünk a lelki megigazolás és béke forrásához; a tanítványokhoz intézett krisztusi szöveget meg kell szívlelnünk. *Békesség nektek* — mondá a feltámadott tanítványaihoz. Igen, *békesség velünk*, mert csak úgy fog lelkesen felhangzani az Alleluja; mert csak ez esetben lesz feltámadásunk boldog. Meg kell érteünk, meg kell szívlelnünk a nagy mester tanítását és nem kétes értékű szövegek után indulnunk. Vigyázóknak kell lennünk, mert vannak közöttünk sokan, a kiknek szívét nem képes áthatni az önzetlen szeretet heve; a kik nem ismerik a magasztos ideálok iránt való lelkesedést, mely erőt ad a küzdelemre, a végső erő kifejtésre.

Békesség nekünk! — és ezt értsék meg azok is, kiket állásuk azon magaslatra helyezett, hogy elveikkel, nézeteikkel, intézkedéseikkel vezérszerepet vigyenek. Legyenek igazi apostolok, a szeretet vallásának buzgó hirdetői, hogy — miut a ki

feltámadása után dicsőívesen felemelkedett mennyekbe, — az eddig elért eredmények után mi is bejuthassunk — a boldogok hazájába.

Húsvéti bárány, a te ártatlan színubolumed győzzön ma az ünneplő családi fészkekben!

HIREK.

— A nagyhét. A templomok gyászán kívül a természet is szomorú képet mutatott a nagyhéten. Folyton tartó borongós időben hol eső, hol hideg szel ellen kellett védekeznünk s már-már azzal az eshetőséggel számoltunk, hogy fehér hussra ébredünk. Ez ugyan nem következett be, de azért hideg borzogatja tagjainkat s szívesen visszakozunk a fűtött kályha környékére. A szentkirályi ideje lévén a nagyhet vége, mint mindig, az idén is nagy számmal tolongott az utczán és a templomokban a sok ember. Az idevaló beleolvadt a környékből beözönlött emberáradatba s hangyagomolyként lepté el nagypénteken a kálváriahegyvet, mely mióta jobb feljártatott kapott, sokkal látogatottabb, mint annak előtte.

— Szívesen látott vendég. Szijhaly Gyula, kerületünk országos képviselője, mint értesítünk, az ünnepek alkalmával meglátogatta városunkat. Mindig örvendtünk, de most érthető okokból fokozottabb mértékben örülünk derek képviselőnk ideérkezésének, mely alkalommal fog szolgálni, hogy az itteni választók köszönetüket nyilvánítsák hathatós pártfogójuknak.

— A gyár biztosítva. Szijhaly Gyula ur, kerületünk országgyűlési képviselője, kinek ügyünk iránti érdeklődéséről mindig meg voltunk győződve, s kinek fáradozását nem vagyunk képesek elegendő méltányolni, mult hétfőn a következő táviratot intézte lapunkhoz:

"Szövőgyár a város által vállalt kötelezettségek mellett biztosítva van. Gratulálok a városnak és kerületnek!"

Tehát sikerült neki a kormányt, ennek Köszegen tett ígéretének a beváltására bírni; találtak végre módot arra nézve, hogy Köszegnek is nyíljon egy kis keresetforrás. Nagyon örülünk annak és hálával vagyunk eltelve azok iránt, a kik nem feledkeznek meg elhagyott állapotunkról. Lesz szövőgyárunk, egy gyáritelep, mely forgalmunk emelésére nagyban fog hozzájárulni és számos munkásembernek keresetet nyújtani. *Mauthner J. fia* és *Weisz Berthold* és *Manfred* czeg építeti, ugyanaz, mely Rózsahegyen is rendez be ilyen vállalatot. Köszegen a város által felajánlott marhavásár-téri kijelölt helyen lesz a gyár építve és egyelőre 250 szövőszőre berendezve. Az eziránt a kormány és czeg között létrejött szerződés szerinti a gyárnak 1895 végeig kezen kell állania.

— Házépítő részvénytársaság. A községi polgárok, áthatva a szükségülr, hogy itt alkalmas lakások kínálkozzanak az idelelőpötlőknek, házépítő-részvénytársaságot fogtak alakítani. Evégből több érdemes polgártársunk mult hétfőn *Unger Károly* házában értekezletet tartott, melyben a czélbavett teendőkre nézve irányt szabott és felajánlások tartotta az érdeklődőket, hogy az előleges munkálatok költségeire a kibocsátandó részvények árába beszámítandó 10 frtnyi előleget jegyezzenek. A nyomban kibocsátott aláírási ívet 48 óra alatt 60-nál tobban írták alá, bizonyosgot teven ezáltal arról, hogy az ügy czélszerűségétől át vannak hatva és készek a fontos kérdés megoldását minden erejükkel elősegíteni. Az aláírásiok gyűjtése tovább folyik, de aláírási jelentkezni is lehet *Unger Károly* és *Köszegi József* urak üzleti helyiségeiben.

— Kossuth temetésénél. A városi képviselet tagjai, kik kegyeletünket larovandó *Kossuth* ápril hó 1-én végbemenő temetésére mennek, egyre szaporodnak. Eddig öten nyilatkoztak, oly értelemben, hogy a temetésre a saját költségükön elmennek a ezek virágokból, melyek a magyar Álpok lábainál nyilottak, koszorút visznek nagy halottunk ravatalára.

— Gyászisteni tisztelet. A helybeli ág. ev. hitközség templomában a konvent határozatából jövő vasárnapon (ápril 1-én) gyászisteni tisztelet lesz *Kossuth* Lajosért.

— Templomépítés. Épülő templomunkban a lefolyt bétén ismét helyeztek el üvegfestményeket. A munka a templommal egyre folyik, de azért több körülmény mégis arra enged következtetni, hogy a befejezés nem júniusban lesz eszközölhető. Nevezetesen számba kell venni, hogy az orgona felállításához és hangolásához csak akkor lehet hozzáfogni, ha a belső munkálatok nagyobb részét befejezték, a mi azonban nem zárja ki azt, hogy május végére vagy június elejére ne maradjon még teljesítendő munka. Ha ehhez hozzávesszük azt, hogy *Jézus Szent Szíve* ünnepe az idén június 1-re esik, könnyen megsehetik, hogy a templom felszentelése a mondott időben alig lesz lehetséges.

— Szűk ülésterem. Ha a város közgyűlési termében egyszer negyvennél több képviselő jelenik meg, mint csütörtökön a *Kossuth* halála alkalmából megtartott rendkívüli közgyűlésen, a képviselők közül akár hányan nem kapnak helyet, kalapjaikat, felöltőjüket pedig mindnyájan a kezükben kénytelenek tartani, nem lévén a teremben egy árva fogas sem. A fogas-kérdést már a multkoriban bolygatták egyszer, de mindamellett megoldva az ezideig miocsen. Ellenben az ülőhelyek szaporítását még senki sem sürgette, hiszük azonban, ha tovább is eltart a városi képviselők buzgóága, a polgármester nem fog késni a jobb és baloldali igényeinek (a kényelem tekintetében) mindenben megfelelni.

— Halálozás. *Marton Károly* helybeli ev. tanítót mérhetlen csapás érte. Szeretett nejét elragadta tőle és 6 kiskorú gyermekeitől a körlehetlen halál. Az elköltözött végteszünetességre mult kedden a lakosság minden köréből számosan jelentek meg. A kiadott gyászjelentés a következő:

"*Marton Károly*, tanító, saját, úgy mint hat kiskorú gyermeke: *Paula*, *Károly*, *Béla*, *Elek*, *Ödön* és *Viktor* nevében jelenti hűn szeretett neijének, illetőleg anyjúnak *Marton Károlyné* szül. *Feuerle Karolina* asszonynak f. hó 18-án hosszú nehéz betegség után 35. életévében történt gyászos elhunytát. A drága elhunyt hült tetemei f. hó 20-án délután 3 órakor fogtak a helybeli sírkertben örök nyugalomra tétetni. Köszeg, 1894. évi márczius 18-án. Béke hamvaira!"

— Iparostanonczok vizsgálata. Az iparostanonczokla teli tanfolyamát mult vasárnapon zárták be. Záróvizsgálatot járt ez, melyen megjelentek a helybeli iparostanület elnöke, *Lauringer János*; továbbá *Paller András* és *Schlaffer Pal* iparostanoncz iskolai felügyelőbizottsági tagok.

— Énekesek gyűlése. A *Konkordia* nevet viselő dalosgyesület mult vasárnapon tartott közgyűlésén az évi jelentéseknek és számodásoknak történt előterjesztése után tisztaújítást eszközölt. Elnökké: *Stúr Lajos dr.*, jegyző: *Mezlenyi Károly*, pénztárossá: *Freyberger Sándor*, ügyessze: *Szovják Hugó*, könyvtárossá: *Gregorius József*, rendező: *Wölfl József*, II. rendező: *Rusa Béla* lett megválasztva. Választmányi tagok: *Topfer Gyula*, *Róth Sándor*, *Gábrfal József*, *Feigl Gyula*, *Köszegi József*, *Edler Lajos*. Póttagok: *Hammer Gyula*, *Wölfl Károly*.

— Kiadó lakásokat és hónapos szobákat, különösen a nyári idényre valókat, szíveskedjenek nálam bejegyeztetni, hogy a lakáskeresőknek ajánlhasam. Az előjegyeztetésért semminemű illeték sem fizetendő. *Köszegi József*, a községi turista egyesület idegenforgalmi osztályának vezetője.

— Sorozás eredménye. A bálházban hétfőn befejezett sorozás eredménye a következő: A községi járás részéről 676 állításköteles közül az ujoncz-jutalokra besoroztak 86. a honvédséghez 2. a pótiartalékba 14 katonát. Távolmaradt 114.

— Soproni főispán minden valószínűség szerint *Simon Ödön*, sopronmegyei alispán lesz. Ezt jelentik a soproni lapok, melyek szerint a kormány már megtette volna a koronához e részbeni előterjesztését.

TÁRCZA.

Isten mindenütt.

HUGO VIKTOR-TÓL.

*A tengerparton állok, csillagos csöndes éjen,
Nincs felhő az égen s a tenger alszik mélyen . . .
Ellátok messze, messze, hol az örök-fény drad
Egyszerre ime erdő, hegy, völgy, mindent fölles,
Tengertől, csillagoktól, halom, valamit kérdés,
Mire halk zsongás tömad.*

*S az égő csillagoknak megszámlálhatlan ezre,
Sutogva majd zajongva föl a méla nesze.
Fénykoronás fejükkel leborulva meghitten —
S az iment nyugó tenger — hullámai emelén
Elkezel csatlagnyi lágyan, rimekbe csengő nyelven:
Igen ő az! az — Isten.*

Fordította: *Rács Mihály*.

Az ibolyáról.

Valami csodálatos varázst gyakorol a szerényen meghuradó kis ibolya, midőn az üde tavaszi pázsiton először megjelen.

Orólunk ugyan az üvegázi ibolyának is, melylyel a mai művészetet tel közepén is meglep, mialatt a nagy jégvirágokat rajzol ablakainkra; de a mesterse-

gesen nevelt virágnál hiányzik az első ibolya varázsa és poézise, mely a tavasz megérkezésének hírnöke.

A növényzet megváltoztatja egy-egy vidék jellegét. De bizonyos, hogy a környezet és elrendezés is jelentékenyen emeli a növényvilág esztetikai hatását. Ugy viszonylik ahhoz, mint a foglaltvány a drágakőhöz. Hol érvényesülhetne ezekben pl. a buzavirág sötétkék színe, mint a megérett kalászok arany hullámai között, vagy a csipkerózsa, mely zöld indáival beszővi a kopár szirtet, életet és kellemet kölcsönözve azoknak s a rideg kőves talajnak köszönheti szépsége magasabb jelentőségét.

A megiffult föld újjászületésének jelvényeül tekintették az ibolyát már a görög poéták is, de ennek teljes ellentétéül egyuttal a halál jelképének is, sőt színeért és szomorúan földre hajló alakjéért. Fogadjuk el napjainkig is fennmaradt barátságosabb jelentőséget, mely a vidám görögöknél sokkal eltorzítottabb lehetett, mert az atheneiek legkedvencebb virága az ibolya volt, sők azt oly nagy mennyiségben tenyészítették kertjeikben, hogy ez által az istenek városa *ibolya illatu, ibolyától* koszorúzott szép melléknévet nyert.)

Az Akropolis hegyén meg ma is duzan terem az ibolya vadon — mellékesen megjegyezve, délen sokkal pompásabban illatozik, mint nálunk — s mig a szellő éjjelenként az örök szép márványomok és ezüstlevalú olajfák koronái felett halhatatlan multokról regél: az ibolyák mosolyogva és csevegve tekintnek a csillagokhoz fel. A szép görög nők praktikus utódai az *ibolya szemű* istennőnek, Athenének szentelt földön az ibolya

*) Már Homer emlité az ibolyát *Kalypso* szigetének paradisiomi leírásában: *A zöld réti ibolyával és zellerrel volt tele.* *Odyssza* 5.

virágait egy sajátos illatu csemegé készítéséhez használják fel.

A középkor elején is a tavasz hírnökének tekintették az ibolyát. A ki Bécs környékén az első ibolyát megpillantotta, azonnal jelentést tett róla a hercegnek, ki egész udvarától és a lakosság tarka tömegétől kísérve, arra a helyre lovagolt, hol aztán a legzebb szűznek kellett az első ibolyát leszakítani.

E kedvelt virággal még egy sajátos regé is össze van kötve. Egy lovag hajdan — beszéli a regé — a római szellemet kigúnyolta görbe lába miatt, miert ez őt aztán egész várával és minden bennelevővel egy mély sziklahasadékba süllyesztette. De a várnak szelíd és angyalistia kisasszonya felett nem volt hatalma a ráának; ez megmenekült, de szegénynek egyedül, elhagyottan kellett élnie.

De ekkor egy jó szellem megkönyörült a magánosan buklakodó leányon s kedves ibolyává változtatta, azonban százévből csak egyszer volt szabad nyílnia s midőn a századik év leteltével egy ifju lovag őt, mint az év első *ibolyáját* felismalta és megcsókolta: megtört a varázsa, előlűnt ujra az olályedő vár, a lovagokkal és csatlósokkal, s az így megáldott szép kisasszony kezével köszönte meg a saép lovagnak a varázsa megtörését.

Az ibolya Európában mindenütt honos és már a legrégibb idő óta tenyészik is. A legzebb mythosza a virágok között kétségkívül az ibolyának van. A görög hitregében már szerepel. Atlaznak egyik leánya *Appolót* földözítve ibolyává változott. Más hitregék szerint a *Jupiter* elől menekülő *Yó* nyomában ibolya fukadott.

Herder igen szép regét mond róla. A világ terem-

— Iskolavetés. A szombathelyi evang. izr. hitközség ujonnan épült szép iskoláját a hó 19-én nagy ünnepélyességgel adták át rendeltetésének. Az ünnepélyre a hitközségi elöljárók és az iskolázék tagjai kívül számos külföldi és nagy közönség jelent meg.

— Győr-sopron-ebenfurati vasut. A győr-sopron-ebenfurati vasutvonalat a múlt heten járta be *Dulong* porosz titkos kormánytanácsos, a részvénytársaság igazgatósági tagja és kísérétével felülvizsgálta a vasutvonalat. A bejárás eredménye az, hogy *Kis-Czenk* állomáson III. osztályú váróterem épül *Kapuvártól* repeszállítás céljára iparvágány készül és a *csornai* állomást a forgalomnak megfelelően kibővítik.

— Megtartotta a szavát. Sopronban egy kávéházban tulajdonosnője a napokban gyermeket szült. A gyermekágyas nő állapota agyazerre oly rosszra fordult, hogy a végstóit kellett tartani, a mi arra bírta a vele bizalmas viszonyban élő *Brüsszl* Ferenccs csendőrmestert, hogy adott szavát az igert házasságra vonatkozólag beváltta és örök hűséget esküdött gyermeke anyjának ennek halála után.

— Módosított statisztika. Múltan a „P. R. T.” 1893. évi 57. számában elrendelt magyar áruforgalmi statisztikát a postai csomagokról a posta- és távirduhivatalok gyakran igen hiányosan szolgálták ki, a kereskedelmi miniszter a statisztika felvételére vonatkozó szabályokat revidálás alá vette s az új felvételi szabályokat azon felhívással közölte az illető hivatalokkal, hogy azoknak a tárgyhoz méltó buzgalommal minden tekintetben megfelelni igyekezzenek.

Kimutatása

a kamara 1893. évi tényleges bevételeinek és kiadásainak.

BEVÉTEL:

1. Pénztár maradvány 1892. végével	24.808	frt	69	kr.
2. Illeték fejében befolyt	12.884	„	35	1/2
3. A ca. kir. szati. doli vasut kamarai illetéke	906	„	54	„
4. A kam. helyiség egy részének albérlése fejében	59	„	53	„
5. Kamat fejében időleg elhelyezett tokek után	826	„	42	„
6. Védjegy lajstromzási díj fejében	15	„	—	„
7. Vissza fizetett előlegek	285	„	—	„
8. 90 kgr. selejt papir után 12 kr.	10	„	80	„
9. Nemeth János és Horváth Elek művész és Payer Gusztáv bádogos segédek osztálydijai	550	„	—	„
Összesen:	40.346	„	33	1/2

KIADÁS:

1. Lakbör a kamara helyiségeit	1030	frt	—	kr.
2. Évi fizetések lakbörök a napi-díjakra	7654	„	88	„
3. Irodaszerekre	326	„	41	„
4. Nyomtatványokra	1165	„	55	„
5. Könyvek, hírlapok a könyvkötő munkákra	350	„	92	„
6. Fűtésre	177	„	68	„
7. Világításra	53	„	52	„
8. Távfelhívó bére	48	„	91	„
9. Posta bérre	120	„	—	„
10. Adólaajstromok másolásáért	302	„	43	„
11. Vasuti forgalmi adatokért	303	„	—	„
12. Járulék keresked. és ipariskolákhoz	980	„	—	„
13. „ a nyugdíj alaphoz	5548	„	87	„
14. Osztóndíjakra	115	„	—	„
15. Hiriapi hirdetésekre	369	„	60	„
16. Utazási költségekre	340	„	21	„

törekor a kopár sziklákat csupán fű borította. Ekkor az Alázatosság elültette az ibolyát a sokáig mint neki szentelt virág volt ismeretes.

Franciaországban, kivált a troubadourok idejében szerepelt az ibolya. Az 1324-iki Toulouse-i hét Troubadour versenyen egy arany ibolya volt a nagy jutalom.

I. és III. Napoleon életében az ibolya jelentékeny hatást gyakorolt orszuk változására. Mindkettőnek neje szenvedélyes virágkedvelő volt. I. Napoleon neje nek Beauharnais Josefíne-nek ibolyáért kedveskedett. Nejo örömmel fogadta és szagolván, ijedten mondotta: — Ezeknek az ibolyáknak halotti szaguk van. — Nemeskára meg is halt.

III. Napoleon ugy szeretett feleségébe, Montijo Augutina, hogy ibolyákkal fűlékesítve látta meg először.

Valamint a dalköltészetben az ibolya mindig virág közt elvitáztatlanul az első helyet foglalja el a róza mellett, ep ugy illata is az atheniek ota napjainkig legkedveltebb a róza mellett. József gondolkodásu és találmányokban gazdag korunk jól érti, nekünk kell az illékony virágillatot számtalan szesz- és illatanyagokból lekötöni. Vannak gyárak, ahol évenként 10,000 kilo ibolya rag használtak föl illatzer készítésére.

De nemcsak az ember kedveli illatát, hanem maga a természet is gyönyörködni látszott műveben, midőn az ibolyába belelehelt az elbűvölő illatot, mert sokszorosan igyekezett azt egy kardiumféle — iris florentina — gyökérbe is bele oltotta, mely mint ibolyagyökér árutatik, honnan iris, vagy ibolyabor név alatt az előkelő hölgyvilág illatozatos dobozaiba vándorol. Ibolya-illatot terjeszt még egy penészféle is, az ugynevezett ibolyamoha, bisus johintus. Ez a nedves helyeken fekvő köveken található s a köveket a nép egyszerűen ibolyaköveknek nevezi, földűn, aható ibolya-illatuk miatt.

Ince Jenő.

17. Hivatalosolga ruha átalánya	50	frt	—	kr.
18. Előre nem látható kiadásokra	387	„	13	„
19. Baross szoborra	500	„	—	„
20. 1896 évi ezredéves kiállítás költségeire	500	„	—	„
21. Fizetés előlegre	300	„	—	„
22. Tűlfizetés ezimen visszautalt kam. ill.	—	„	51	„
Összesen:	20.614	„	62	„
Penzári maradvány 1893. év végével 19.721	„	71	1/2	„
Sopron, 1894. márczius hóban.				
A kerületi kereskedelmi és iparkamara.				

Közigazdaság.

Állatbiztosítás és mezőgazdaság.

Az állatbiztosítás rég nélkülözött szüksege a magyar mezőgazdaságnak. Ezelőtt husz esztendő el „Orion” elnevezésű állatbiztosító részvénytársaság alakult az állatbiztosítás céljaira s bár a társaság minden erejét megfeszítette, hogy létezését biztosítsa, alig pár év elteltével meg is megbukott a magyar közönség körökben.

Mert még abban az időben a mezőgazdák nem sokat törődtek marhaállományukkal; de nem sokat törődtek a mezőgazdasági kultúra egyéb eszközeivel sem. Az idő intő szavának kellett beleszólni a rozoga gazdálkodásukba, a tapasztalat eme nagy mestereinek, a mely nem törhetne immár tovább, hogy a magyar anyaföldnek és termő erejének megőrzésére meg kelljen lépni a magyarság és a magyar állam legnagyobb vesztere, hátrányára és kárára.

Az impulzust az állatbiztosításra vonatkozó törvényjavaslat megalkotására ez adta meg s azért a földmívelési miniszternek az állatbiztosításra vonatkozó törvényjavaslatát nemcsak nemzeti gazdasági, de hazánkat szempontból is örömmel üdvözölheti minden földmívelő mezőgazda, a kinek a saját érdekében felel a nagy magyar nemzet érdeke is a szívében fekszik.

Odáig jutottunk, hogy ha nem gondoskodunk marhaállományunk köteles biztonságáért, a mező gazdaságunk legfőbb tényezője vesz ki, vagy legalább annak száma annyira meg fogyni, hogy munkához való hathatós segítségükhöz csak nagy nehézséggel juthatunk majd, vagy igen drága pénzért és áldozatok árán. Mert ha marhaállományunk jövőjéről nem gondoskodunk, a mező munkának, a földmívelésnek a költségeit nem is a kézi napzám fogja ezután megdrágítani, hanem az állat beszerzésének tetemes költségei, melyeket az igavonó értékek hullámszási és szapora elhullása vagy betegedése magkövet.

Hogy a mezőgazdasággal foglalkozó gazdánk egy része azt a körülményt még azideig nem igen értette meg vagy rá nem is gondolt, ez a körülmény a gazdasági talajmívelő eszközökben előállott rohamos fejlődésben találja magyarázatát, mely száz százaléknyi erő és munkamegtakarítás segítségével jött szolgáltatásra a földet munkáló népeknek.

A mezőgazdaság, a talajmésesítés korában kétségkívül korszakot alkotó fordulatot idézték elő a földmívelés eszközait szolgáló mezőgazdasági gépek és eszközök terén mutatkozó találmányok sorozata és a gépek szerkezetében beállott újítások és javítások.

A gazda ma kevesebb nyers erő alkalmazása mellett több munkát produkálhat, mint azelőtt kitenyivel. Azelőtt a drága angol gépek nagyobb befektetéseket igényeltek, mert ugyazólván ki volt zárva a konkurrenzia; a mióta azonban hazánkban a gazdasági gépek gyártása olyan lendületet nyert, hogy ezen gyárak már már első helyre küzdöttek től magától az ipar ezen fellegülésének hatása alatt a külföldi gyártmányok kizsárolása mellett a gazda azt az előnyt is élvezheti, hogy a magyar piacon került magyar gépeket közvetlen forrásból, saját igényeinek megfelelően szeresheti be, olyant például minőt az „Első magyar gazdasági gépgyár” produkál, mely olcsóbb is és szerkezetében a hazai gazdasági viszonyoknak legjobban megfelel, azóta a gazda helyzete, de főleg eme gyárunk is, ezáltal hogy az „Első magyar gazdasági gépgyár” részvénytársulat” olcsóbb és minőségileg is előnyösebb gyártmányaival a külföldi drágább portékákat kizsárolta, tetemesen javult.

Hogy az agrikultúra állapota a mai gazdánk tetemes előnyökkel bírhat, csak rá kell mutatnunk a kizsárolási gazdasági egyesület titkári hivatala által kiállított ama bizonyítványra, hogy az említett magyar gazdasági gépgyár legújabb szerkezetű pótzsalmarázóval ellátott cséplőgépeivel megújított próbacséplős eredményeképp kitünt, hogy a kicséplést kalászkokban szem egyáltalán nem marad s a gabona teljesen piaczképes.

A mezőgazdaságban a gépek a gazda nélkülözhetetlen munkatársainak tekintendők és minél jobb fajta gépekkel rendelkezik a gazda, munkája annál olcsóbbá válik s e szerint annál több hasznát produkálhat. Az állattenyésztés, vagy az állat megnevelése a gazdaságban a termés fluktuációjában mutatkozó különbségek kiegyenlítő eszköze.

A gazdának a gazdaságában levő állatok biztonságának és egészségének megőrzését fontos kötelességtudásnak kell tartania, a minthogy fontos kötelessége minden jó gazdának, gazdaságát a modern technika gazdasági gépeivel felszerelni, mert egészséges jó gazdálkodás a két tényező nélkül nem képzelhető.

K. A.

Henneberg G. (ca. kir. udvarszállító) helymegyára Zürichben a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes helymegszívókat, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vamentesen, sima, osikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín árnyalatban). Min-ták postafordulóval küldetnek. Svajczl. czimzett levelekre 10 kron és levelezőlapokra 5 kron bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— **Magyarország** teljesen független politikai napilap. Nincs köztve senkivel szemben, nem áll sem egyéneknek, sem osztályoknak, sem érdekköröknek szolgálatában. A „Magyarország” önszertlenül csupán egy célt szolgál: az ország függetlenségének és önállóságának ügyét. Ez lebeg folyton szeme előtt és ennek előérére törekedik. A „Magyarország” mindig és mindenki szemben tárgyilagos és elfogulatlan. Egy mértéket ismer: az igazság mértékét, a melytől soha semmi körülmények közt el nem tér. A „Magyarország” szerkesztőségének és kiadói hivatalának megfeszített munkája folytán az összes országos és külföldi eseményeket legelőször hozza az olvasókörzönég tudomására. A „Magyarország”-ot reggel már az ország távolos részeiben is olvasni lehet. Hozza az az napi országgyűlést teljesen kimerítő szövegben, az az napi összes eseményeket egy a fővárosból, mint a vidékről és a külföldről. Hozza a bel- és külföldi teljes társadai jegyzéket és árfolyamokat. Naponként közöl társadai, regényt és más érdekes közleményeket. A ki a „Magyarország”-ot olvasza az az üzleti, társadalmi és politikai eseményekről sok helyen egy az nappal előbb értesül, mint más lapokból. A „Magyarország” már is 30.000

példányban forog az olvasókörzönég kezében s így rövid idő alatt elérte a támogatónak azt a mértékét, a melylyel a magyar lap addig még nem dicsekedhetett. A közönség ezen támogatását a szerkesztőség a lapnak folytonos fejlesztésére és tökéletesítésére fordítja. A „Magyarország” előfizetési ára: Április hóra 1 frt 20 kr. (Április—június) negyedévre 3 frt 50 kr., Április—december hónapokra 10 frt 50 kr. Az előfizetési pénzket postautalványon a kiadóhivatalba Budapest, Rostély-utca 2. küldendők.

Magyarország kiadóhivatala.

— **A magyar nőkhöz.** A szabad órákban, midőn a hölgyek pihenve fektetik kacsóikat öllükbe, nincs semmi, ami jobban fel tudná vidítani a kedélyt és a szívet, mint egy jól szerkesztett s különösen a magyar nőkhöz szerkesztett folyóirat. Nem hiszük, hogy Magyarország művelt hölgyei között csak egy is van, akinek asztaláról hiányoznék a legrégibb és legjobb divatközlöny: a Budapesti Bazár. Ez nem a csillogó külsőre, nem a Párisban készített divatképekre hivatkozik, hanem színlőjára kitűzén az izlés, takarékoság és munka jelezőit, minden számában hasznos és észlezerő mellékletekkel, kiváló divatrészel és kitűnő szépirodalmi melléklettel jelenik meg. Január hó 1-étől a Budapesti Bazár előfizetőink arcképeit külön Emlékalbumban közli, melynek eddig megjelent képeit az Április hóban belépő új előfizetők díjlatlanul megkapják. A Budapesti Bazár minden ízében magyar s harminczhárom éves multja elég bizonyíték arra, hogy a művelt magyar nők kedvencez közlönye méltán megérdemli az elismerő szavakat. Szerkesztője Király János Budapest, Koronabazsog-utca 17. az. kihoz az előfizetési pénzket (negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egészévre 8 frt) küldendők.

— **A Hét — politikai.** Érdekes hírt kaptunk Budapestről: Kiss József szépirodalmi és társadalmi közlönye, A Hét Április 1-től kezdve, már mint politikai és irodalmi lap fog megjelenni. A Hét a politikai közérteben nem lesz új hang. Hallottuk eddig is a válogatott, szép és irodalmunk javából való novellák és versek özönéből kihallatszott világs hang hárszótlan, férfiasan, oly szabatos szók mondással, világos, tiszta logikával, majd nemes páthozsall, majd halálosan sebző guznyval, hogy a politikai eseményeknek éppen legbonyolultabb s legzavarosabb mozzanatainál A Hét szolgál bizton utmutatással. A Hét politikai lappá történt átváltozása után csak meg fog erősödni eddigi irányában. Nem hanyagolja el eddigi magas irodalmi nívóját, aszonyok, leányok ezután is ugyanazzal az élvezettel olvasnák, mint eddig és politikai rovatait is kiválóan irodalmi szempontból fogja gondolni. Ugye! fog arra, hogy ne csak elfogulatlan, párt és magánérdektől ment véleménye érvényesüljön, hanem érvényesüljön az az irodalmi forma is, melyet A Hét — ezt büszkén vallhatja nagy érdemének — az egész magyarországi sajtóba mintaképpen bevitt. A Hét munkatársait a montani magyar irodalom legjelesebbjei közül toborozta össze és kiképezítette most finyes gárdáját a legelőkelőbb politikai és publicista erővel. Aki a politikai viszonyokkal tisztában akar lenni, nem mellőzheti A Hét véleményét. A mi machiavellista korunkban valósgos áldás, hogy van egy lap, mely minden körülmények között, bárkivel szemben nyíltan megmondja az igazságot. Melegen ajánljuk ezt a jelen lapot olvasónak figyelmébe. Előfizetési ára egész évre 10 frt, fél-évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

N y i l t - t é r .

A m. k. államvasutak gépgyára.

Gőzcséplőgarnitúra, hengerkeszinos

lokomobilok,

szalmakaszalozó-gépek,

gőzkukortécamoroszolók, Stibor-

kőrfurcsok

mindig csak

A M. K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA vezérigazgatójával

Budapest, Rostély-utca 2. számú házban

rendelendők meg.

H i r d e t é s e k .

Hirdetmény.

A közégi uri-utczában 8. sz. a. fekvő, 19 szobából és mellékhelyiségekből álló emeletes ház szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad:

MARKOVITS JÓZSEF,

ügyvéd.

A Richter-féle Tinct. Capici comp.

Horgony-Pain-Expeller

elnevezése alatt igen jó hírnevet nyert.

Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi köszvény, reuma és tagazsárgatásban szenvedő egyéneknek az uton legyen ajánlógam emlékserte hozza. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb báziszer általánosan kedvelt és ennél-fogya már továbbá ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, utvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő házisszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerházához: Richter gyógyszerháza „az arany oroszlanhoz” Prágában vagy Torók József gyógyszerészhez Budapesten.

Kérjen csak

„ZACHERLIN“-t

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban ható ölőssere

MINDENNEMŐ FÉREGNEK.

Mi is bizonyítandó világosan elérhető erejét és jóságát, mint roppant elterjedése és az a körülmény, mely szerint nem létezik szex, melyet a ZACHERLIN nem múlva felül sokszorosan.

De kérjen mindenkor lepecsételt üveget és csak olyant, a melyen a ZACHERL név áll. Minden más értéktelen utánsat.

Ára üvegenként 15, 30, 50 kr., 1 frt, 2 frt. A Zacherlin-megtakarító 30 kr.

Köszeg: János Gyula
Linger János
Pollák Sándor
Waisbecker Ede
Csoprog: Feiglstock M. utóda
Kuba Sándor
Felső-Ör: Olasz Gyula
Strobl Ferencs
Pinkafő: Strobl Károly

Pinkafő: Stöber J. gyógyszerárban
Szabolcs: Reiss David
Szombathely: Kelemen J. N. utóda
Legath testvérek
Stirling Budog
Pollák testvérek
Bartos János
Blumschein Zeigmond
Hoffmann Samu és fia

Szombathely: Kárpáthi Imre
Kikaker Kálmán
ifj. Kuba Mór
Löffler Gyula
Ragendorfer David
ifj. Rosenberg Ignátus
Battler Pál
Toppel Ferencs.

A mélyen tisztelt köszönet és ismeret tudomására bocsátom, hogy az általam épített

Metropole szállodát

Budapest Kerepai-út 58.

csaját kezelésembe vettem át.

Ezen 1-és rangú szálloda, a legújabb kor igényeinek megfelelő kényelemmel és van rendezve, és gyönyörű fekvése által Budapest legélénkebb helyén tűnik ki, azonkívül központi fűtéssel, felvonó-gép (Lift), villamos világítás és fürdővel el van látva és kitűnő étteremmel és kávéházzal bir.

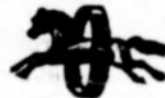
Kiszolgálás és világítás nem számítatik fel.

Támaszkodva hosszú éveken át szerzett tapasztalataimra, főtörökvésem lesz minden tekintetben az utazó közönség megelégedését kiérdemelni és kérem az eddig az irántam tanult bizalommal ezen új vállalatomra átruházni.

Kitűnő tisztelettel:

Petanovits József,
szálloda-tulajdonos.

2 arany,
13 ezüst érem.

9 díj- és
elismerő okmány.

KWIZDA-féle kornoburgi marha-táppor

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, állványlányai, rossz emésztéssel, valamint toheneknél a tej javítása a teljes képesség fokozása céljából.

Egy dobozzal 70 kr., fél dobozzal 35 krajczár.

Kapható minden gyógyszerárban és droguistánál. Tossák a főnökei védjegyre ügyelni a vételnél határozottan kifejezni:

KWIZDA-féle KORNOBURGI MARHA-TÁPPOR.

Főletét: Kwizda Ferencz János.

ost. ca. és k. és román kir. udv. száll. kor. gyógyszerárba
Kornoburgban, Bécs mellett.

Arlejtési hirdetmény.

FELSŐ-PULYA község a két tanteremből álló iskola-helyiségek és tanítói lakás felépítését 6900 forintban előirányzott költségek erejéig elhatározta. A fennemlített munka fogantatásának biztosítása céljából **1894. évi április 8-án d. e. 10 órakor a felső-pulyai községhez**

szabályszerű írásbeli ajánlatok elfogadásával egybekötött szóbeli

NYILVÁNOS ÁRLEJTÉS

fog tartatni.

A versenyzői óhajtok felhívának, hogy az engedélyezett összeg után esámítandó 5% bántó-pénzzel ellátott zárt ajánlatokat a kitűzött nap délelőtt 9 óráig FELSŐ-PULYA község előljáróságához annyiival inkább beadni el nem mulaszták, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A szóbelileg árlejtései óhajtok a tárgyalás megkezdése előtt szintén 5% bántó-pénzt tartoznak letenni.

A vonatkozó műszaki művellet FELSŐ-PULYA község előljáróságánál a hivatalos órákban megtekinthető.

FELSŐ-PULYA, 1894. évi márczius hó 3.

Kassalbel Kristóf,
körjegyző.

Istvánits Ernő,
községi bíró.

GRAEPEL HUGO

GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR. MALOMÉPÍTÉSZET

MARSHALL, SONS & CO. Limited

VEZÉRÜGYNÖKE.

BUDAPEST. V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT. 46.

Arjegyzékek kívánatra bérmentve.

Kitűnő gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek

Kitűnő gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek

A Csalni Jód-Brom-Fürdő

évedje megnyilik május 1-én, tart szeptember végeig. Ferrác a legértelmesebb, leghatásosabb Jód-brom-forrás. A gyógyszeredények meglepők. A fürdő-közönségnek immár 10 bérház többmint 100 kényelmesen berendezett lakozóval áll rendelkezésére — Kitűnő konyha; billárd-, zongora-, olvasó-terem; térszere naponta kétszer. Elő- és utóvédokban lecsállított lakberek. — Ekkor katonaisztok, állami és vasuti hivatalnokok gyógy- és fürdő-díjak tekintetében is 50% kedvezményben részesülnek.

Prospectusokkal szolgál az igazgatóság.

OSIZ,
u. p. Rimaszéca.